

24.8.2016

6A 116/2014 - 36-

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové **ve věci žalobce: , , právně zastoupený Mgr. Tomášem Gartšíkem, advokátem se sídlem Divadelní 616/4, 602 00 Brno, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17. 4. 2014, č.j. MV-18659-4/VS-2014,**

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

[1] Žalobce se podanou žalobou ke zdejšímu soudu domáhal zrušení jak rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2014, č.j. MV-18659-4/VS-2014 (dále jen "rozhodnutí žalovaného"), kterým byl zamítnut žalobcův rozklad a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru všeobecné správy, Oddělení státního občanství a matrik, ze dne 20. prosince 2013, č.j. VS-1292/835.3./2-2013 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), kterým podle § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o státním občanství*“) nebylo vyhověno žalobcově žádosti o udělení státního občanství České republiky, tak i zmíněného prvostupňového rozhodnutí.

[2] V žalobě (téměř shodně jako v odvolání) žalobce uvádí, že ministerstvo vnitra po provedeném důkazním řízení a po komplexním zvážení veškerých podkladů pro vydání rozhodnutí konstatovalo, že žadatel splňuje podmínky pro udělení státního občanství České republiky ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) a c) zákona o státním občanství, tj. podmínku nejméně pětiletého povoleného trvalého pobytu na území České republiky a podmínku, že v posledních pěti letech nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. Na druhou stranu zkonstatovalo, že žadatel nesplnil podmínku vymezenou v ustanovení § 7

odst. 1 písm. d) a e) zákona o státním občanství, tj. podmínku prokazující znalost českého jazyka podle požadavků stanovených vyhláškou č. 137/1993 Sb., kterou se stanoví kritéria pro prokazování znalosti českého jazyka žadatelů o udělení státního občanství České republiky (dále jen „vyhláška č. 137/1993 Sb.“) a podmínku spočívající v plnění povinností vyplývajících ze zvláštních předpisů upravujících daně, neboť bylo zjištěno, že žadatel není registrován jako daňový subjekt. Od povolení trvalého pobytu nepodával v České republice daňová přiznání a nezdaňoval své příjmy. Ministerstvo vnitra splnění podmínek zakotvených v ustanovení § 7 odst. 1 písm. d) a e) ve spojení s ustanovením § 11 odst. 4 zákona o státním občanství neprominulo. S uvedenými závěry se následně ve svém rozhodnutí ztotožnil i ministr vnitra.

[3] Žalobce namítá, že v jeho případě byl postup obou správních orgánů stížen vadou, neboť nesprávně rozhodly o možnosti nevyužít možnosti podle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství, tedy prominout podmínky stanovené v § 7 odst. 1 písm. d) a e), ačkoliv v jeho případě tak učinit mohly.

[4] Dále namítá, že jako obchodník hovoří plyně anglicky a arabsky, jeho čeština mu k základní komunikaci stačí, přičemž se dlouhodobě usilovně snaží v tomto jazyku zlepšit tak, aby jeho znalost českého jazyka byla co nejlepší. Za tím účelem se proto přihlásil ke studiu českého jazyka, a to od 6. 1. 2014 na dobu do 30. 6. 2014.

[5] Pokud dále správní orgán zkonstatoval, že nesplňuje podmínku § 7 odst. 1 písm. e), má žalobce za to, že uvedené správní orgány nesprávně vyložily smysl a účel této podmínky. Pravým účelem této podmínky totiž zcela nepochybně bylo zabránit vzniku situací, kdy se žadatel o udělení státního občanství stane neodůvodněnou zátěží pro sociální a důchodový systém České republiky. Vzhledem k majetkovým poměrům žalobce o této eventualitě nelze hovořit, neboť posledních deset let zastupuje českou společnost Bioveta a.s. na několika trzích Blízkého východu a jeho měsíční příjem jako zaměstnance této společnosti dosahuje výše xxxxUSD. Nelze hovořit ani o úmyslu žalobce obcházet či se vyhýbat své daňové povinnosti. Spíše tak lze přičítat jeho nedůslednosti při studiu litery zákona. S přihlédnutím k zásadě přiměřenosti, jíž by správní řízení mělo být vedeno, pak má žalobce za to, že právě na tento případ dopadá možnost v případech hodných zvláštního zřetele prominout podmínku dle § 7 odst. 1 písm. e), zakotvená v § 11 odst. 4 zákona o státním občanství.

[6] Žalovaný se k podané žalobě vyjádřil tak, že žalobce správní žalobou neuplatnil nové, právně významné skutečnosti a námitky oproti těm, které byly uplatněny v rámci správního řízení o rozkladu. Proto plně odkázal na odůvodnění rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17.4.2014, č.j.: MV-18659-4/VS-2014, kterým byl zamítnut žalobcův rozklad.

[7] Pro posouzení důvodnosti podané žaloby, jejímiž žalobními body je soud vázán, jsou podstatné tyto skutečnosti plynoucí z předloženého správního spisu:

[8] Dne 22. 4. 2013 podal žalobce k Magistrátu města Brna, Referát státního občanství a matrik, Odboru vnitřních věcí, žádost o udělení státního občanství.

[9] Dne 20.12.2013 vydalo Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik pod č. j. VS-1292/835.3./2-2013 rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno žádosti žalobce o udělení státního občanství České republiky.

[10] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včasný rozklad.

ŽALOBCE

[11] Dne 17.4.2014 vydal ministr vnitra rozhodnutí pod č.j. MV-18659-4/VS-2014, kterým zamítl rozklad žalobce. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že postup prvostupňového orgánu byl správný a napadené rozhodnutí je v souladu se správním řádem. Zkonstatoval, že pro udělení státního občanství žadateli nejsou splněny podmínky ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. d) a e) zákona o státním občanství. Ze spisu vyplynulo, že žadatel v minulosti neplnil povinnosti vyplývající mu ze zvláštních právních předpisů na úseku daní. Od povolení trvalého pobytu nepodával v České republice daňová přiznání a nezdaňoval své příjmy. V České republice se přitom podle svých slov převážně zdržoval. Proto je nutné na něj pohlížet jako na daňového rezidenta, tj. poplatníka daně z příjmů s daňovou povinností, a to, jak z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky, tak ze zdrojů v zahraničí. Je jednou z podmínek, které se hodnotí u žadatele v rámci jeho integrace do české společnosti, jenž zahrnuje jeho vazby nejen rodinné, sociální, pracovní, ale také dodržování právního řádu státu, o jehož občanství žádá. K tomu rovněž neprokázal znalost českého jazyka. Jak vyplývá z rozkladu, i z osobního jednání na ministerstvu vnitra dne 3. 9. 2013 žadatel potvrdil, že na úřadech ale i v běžném životě komunikuje v angličtině. Kurzy českého jazyka z důvodů pracovního vytížení zatím neabsolvoval. Na závěr pak žalovaný dodává, že při posuzování prominutí splnění některé z podmínek pro udělení státního občanství se vychází z předpokladu, že prominutí předmětné podmínky je ze své povahy výjimkou z běžného postupu při udělování státního občanství. Nelze ji prominout automaticky. Uvedenou podmínku může, nikoliv musí, ministerstvo vnitra prominout, na její prominutí však není právní nárok. Proto žalovaný rozhodl tak, jak rozhodl.

[12] Ve věci samé rozhodl Městský soud v Praze bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“).

[13] Napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přitom vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (odvolacího).

[14] Podle ust. § 7 odstavec 1 zákona o státním občanství v rozhodném znění: „*Státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:*

- a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,*
- b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,*
- c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,*
- d) prokáže znalost českého jazyka a*
- e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, 3g) povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.“*

[15] Podle ust. § 7 odstavec 3 zákona o státním občanství v rozhodném znění: „*Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky stanoví obecně závazným právním předpisem kritéria pro prokazování znalostí českého jazyka podle odstavce 1 písm. d).“*

[16] Podle ust. § 11 odstavec 4 zákona o státním občanství v rozhodném znění: „*Ministerstvo (vnitřně) může dále v případech hodných zvláštního zřetele žadateli prominout mimo jiné i podmínku, stanovenou v ustanovení § 7 odstavec 1 písm. d) a e) zákona o státním občanství.*“.

[17] Zásadní žalobcovou námitkou bylo, že v jeho případě byl postup obou správních orgánů stížen vadou, neboť nevyužily možnosti podle ust. § 11 odst. 4 zákona o státním občanství, tedy možnosti upustit od některých požadovaných podmínek ve smyslu ust. § 7 odstavec 1. V návaznosti na takto uplatněnou námitku žalobce soud uvádí, že rozhodování správních orgánů v tomto směru se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č.j. 4 Ads 123/2009-99). K tomuto je dále třeba poukázat na již **vícekrát opakované stanovisko Nejvyššího správního soudu (například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5A 139/2002 - 46 nebo rozsudek téhož soudu ze dne 13. 3. 2008, č. j. 5As 51/2007 - 105), podle nějž úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání lze tedy pouze dle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení (v první řadě jde ale o meze vyplývající z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality apod.) nebo správní orgán volné uvážení zneužil. To se rovněž týká také správního uvážení, jestli v souladu s ust. § 11 odst. 4 zákona o státním občanství upustí od některých požadovaných podmínek ve smyslu ust. § 7 odstavec 1. Z tohoto ustanovení zákona, ani z žádného jiného ustanovení téhož zákona nevyplývá, že by na toto měl žalobce právní nárok. Skutečnost, že správní orgán v případě zvlášť vhodného zřetele nemusí na některých zákonných podmínkách v ust. § 7 odstavec 1 zákona o státním občanství trvat (lépe řečeno od nich upustí) neznamená, že by tak správní orgán učinit musel.**

[18] S ohledem na výše uvedené dospěl zdejší soud k názoru, že žalovaný se ve svém rozhodnutí řádně vypořádal se všemi okolnostmi, které žalobce ve svém rozkladu namítal a uplatňoval, respektive že v napadeném rozhodnutí řádně a úplně zjistil skutkový stav a svým rozhodnutím nijak nevybočil právě z mezí a hledisek, které zákon o státním občanství upravuje při hodnocení žádostí cizinců o udělení státního občanství. Z napadeného rozhodnutí je dle názoru soudu zcela jednoznačně, určitě a srozumitelně vyplývají úvahy žalovaného, týkající se všech relevantních okolností včetně odůvodnění toho, v čem je přesně spatřováno porušení zákonné podmínky pro neudělení státního občanství (neznalost českého jazyka a neplnění daňových povinností). Pokud má proto snad žalobce za to, že si uvedené správní orgány nesprávně vyložily smysl a účel podmínky podle ust. § 7 odstavec 1 písm. e) zákona o státním občanství, neboť smyslem tohoto ustanovení je bezpochyby zabránit vzniku situací, kdy se žadatel po udělení státního občanství stane nedůvodnou zátěží pro sociální a důchodový systém, což vzhledem k jeho majetkovým poměrům není jeho případ, tak soud může s ohledem na výše uvedené pouze zkonstatovat, že **takováto argumentace je zcela irelevantní. Totéž platí rovněž pro žalobcovu námitku, podle níž se chtěl úmyslně vyhýbat své daňové povinnosti, kterou neplnil pouze z důvodu nedůslednosti při studiu litery zákona. Zdejšímu soudu pak nezbyvá než uzavřít, že hodnocení závažnosti porušení zákonné**

povinnosti náleží plně do správního uvážení a žalobcem předložené argumenty nemůžou mít na rozhodnutí správního soudu za současného dodržení podmínek správního uvážení vliv.

[19] Na závěr by zdejší soud ještě dodal, že na udělení státního občanství neexistuje žádný právní nárok, jak judikoval Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 8.3. 2000 č.j. IV.ÚS 586/99. V něm se píše: „Není pochyb o tom, že každý suverénní stát má právo stanovit podmínky, za kterých mohou cizinci vstupovat na jeho území, pobývat na něm a případně získat státní občanství. Jinak řečeno, není žádného základního práva, které by suverénní stát mohl porušit tím, že cizinci státní občanství neudělí...“. A dále: „Ústavní soud tedy uzavírá, že Česká republika ve svém právním řádu stanovila podmínky pro vznik státoobčanského vztahu způsobem, který z hlediska ústavnosti nevzbuzuje pochyb. V případech, kdy tento vztah nevzniká ex lege, ale na základě rozhodnutí příslušného orgánu státu (a tak tomu bylo v případě stěžovatelky), má stát nezadatelné právo rozhodnout, zda určité osobě občanství udělí, a pokud tak neučiní, neporušuje tím žádné právo zaručené Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy. Takový postup není rozporný ani s Evropskou úmluvou o státním občanství, kterou Česká republika podepsala dne 7. 5. 1999, a u které v současné době probíhá proces ratifikace. Ze všech výše uvedených důvodů Ústavní soud stížnost podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, jako zjevně neopodstatněnou odmítl“. Jak vyplývá z usnesení Ústavního soudu, koncepce právní úpravy státního občanství vychází z principu suverenity státní moci a je výsostným právem státu určovat podmínky, za kterých se nabývá a pozbývá státní občanství. Ani v případě splnění všech zákonných podmínek pro udělení státního občanství (ustanovení § 7 odstavce 1 zákona o státním občanství) nemusí být žádosti o udělení státního občanství České republiky vyhověno. Stát prostřednictvím svých orgánů rozhoduje na základě zcela volné správní úvahy, zda cizinci státní občanství udělí či nikoliv. I v případě volného správního uvážení však správní orgán musí respektovat stanovené procesní postupy a základní právní principy správního rozhodování a jeho rozhodnutí musí být přezkoumatelné, aby byla vyloučena libovůle při rozhodovací činnosti správního orgánu.

[20] Soud považuje v této souvislosti připomenout, že také důvodová zpráva k zákonu č. 357/2003 Sb., kterým byl novelizován zákon o státním občanství, podle níž měla tato právní úprava zamezit tomu, aby státní občanství České republiky bylo uděleno cizinci, který sice nebyl v posledních pěti letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, avšak nedodrжуje, respektive porušuje právní řád České republiky tím, že řádně neplatí příspěvky na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, neodvádí řádně daně, odvody a poplatky a dopouští se porušování pobytového režimu pro cizince, popř. neplní obdobné povinnosti vyplývající z právních předpisů. Splnění této podmínky je tedy nutno vnímat tak, že žadatel o udělení státního občanství České republiky průběžně a soustavně plní závazky, které mu ukládají zvláštní předpisy, jak je stanoví ustanovení § 7 odstavce 1 písm. e) citovaného zákona. Plnění těchto povinností vypovídá o žadatelově schopnosti a ochotě dodržovat právní řád státu, jehož státní občanství chce získat. Žalobce však svým konkrétním jednáním, popsáním v odůvodnění napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního úřadu prvního stupně, porušoval zvláštní právní předpisy upravující jeho daňovou povinnost (zákon o dani z příjmů – zákon č. 586/1992 Sb.). V plnění povinností uvedených v ustanovení § 7 odstavce 1 písm. e) zákona o státním občanství žalobci nebránila žádná objektivní ani subjektivní překážka, nejednalo se ani o jednorázové porušení uvedeného předpisu. Neplnění povinnosti řádně zdaňovat své příjmy, zvláště za situace, jestliže dosahovaly výše xxxxUSD, nemůže žalobce právně významně odůvodňovat ani neznalostí právních předpisů České republiky, ani jejich složitostí a nesnadné orientaci v nich. Bylo na něm, aby si při povolení trvalého pobytu opatřil informace o tom, jaké povinnosti mu tímto okamžikem vznikají, když

navíc nelze předpokládat, že by po celou dobu kdy neplnil řádně povinnosti plátce tohoto pojištění, nebyl o tomto institutu informován i neoficiálně, například z veřejných sdělovacích prostředků.

[21] Splnění podmínky, stanovené v ustanovení § 7 odstavec 1 písm. e) zákona o státním občanství je proto nutno vnímat tak, že dodržování povinností vyplývajících ze zvláštních předpisů má být soustavné, tedy po celou dobu pobytu žalobce na území České republiky. Jen soustavným a dlouhodobým plněním povinností, stanovených zvláštním zákonem, může žalobce prokázat svoji schopnost a ochotu dodržovat právní řád státu, jehož občanství chce získat. Jen v tomto případě na něj může být pohlíženo jako na osobu, která český právní řád neporušuje a bezezbytku ctí. Soud má za to, že v daném případě žalovaný správně a v souladu s principem proporcionality posoudil splnění konkrétní podmínky, obsažené v ustanovení § 7 odstavec 1 písm. e) tohoto zákona.

[22] Ze shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a vychází ze skutečnosti, že žalovaný měl na rozdíl od žalobce v řízení úspěch, avšak – jak vyplývá z obsahu spisu – nevynaložil procesní náklady nad míru obvyklou pro výkon státní moci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24. srpna 2016

JUDr. Ladislav Hejtmánek v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Mikolášová